

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

A jogi képviselők díjazása a végrehajtás elrendelése és fogantatása során

Szerző:

dr. Kun Annamária

Budapest, 2017. december 30.

Ezen témával kapcsolatosan korábban több tanulmány is megjelent. A gyakorlatban azonban az tapasztalható, hogy a továbbra is problémaként jelentkezik, hogy a jogi képviselők - jellemzően az ügyvédek és jogtanácsosok - a végrehajtás elrendelése és később annak foganatosítása során milyen összegű munkadíjra és költségtérítésre tarthatnak igényt.

Fontos kiemelni, hogy a végrehajtási eljárás során nem a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) számú IM rendelet szabályai az irányadóak, hanem a bírósági végrehajtási eljárásban közreműködő jogi képviselő díjazásáról szóló 12/1994. (IX. 8.) számú IM rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni.

A bírósági határozatok végrehajtása során a végrehajtást kérő a végrehajtás elrendelése iránti kérelmében tünteti fel azt, hogy a végrehajtási eljárás során kíván-e jogi képviselőt igénybe venni, és hogy ezen képviselet miatt végrehajtási költségként milyen mértékű kifizetett munkadíjat, illetőleg egyéb járulékos költséget kíván érvényesíteni.

A jogi képviselőt megillető munkadíjnak és költség összegének abból is szempontból is jelentősége van, hogy az ügyben eljáró végrehajtó a követelés behajtása során a fenti nyilatkozatra figyelemmel az adóstól behajtott összegből a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:46.§-a alapján a főkövetelést megelőzően számolja el ezen összegeket, így azok kielégítése elsődlegesen biztosított.

Rögzítendő továbbá, hogy mind a végrehajtás elrendelése, mind annak foganatosítása során a végrehajtást kérő jogi képviselője írásbeli díjmegállapodás alapján kérhet munkadíjat vagy ennek hiányában a jogszabályban meghatározottak alapján kérheti díjának a megállapítását és megtérítését.

I. A végrehajtás elrendelése során igényelhető jogi képviselői díj

1. A jogi képviselő díjazása díjmegállapodás alapján

A díjmegállapodás érvényesítése esetében az ügyvéd díját a végrehajtást elrendelő bíróság a

végrehajtható okiratban állapítja meg. A bíróság a végrehajtási kérelem elkészítéséért díjat csak akkor állapít meg, ha azt a díjmegállapodás külön meghatározza, egyébként a díjmegállapodásban foglalt díj a végrehajtási eljárás foganatosítása során elvégzett jogi képviseleti tevékenységért jár.

A díjmegállapodást nyilvánvalóan a végrehajtható okirat kiállítása iránti kérelemmel együtt kell a végrehajtást elrendelő bírósághoz benyújtani.

A bírósági végrehajtási eljárásban közreműködő jogi képviselő díjazásáról szóló 12/1994. (IX. 8.) IM rendelet (a továbbiakban: a Rendelet) 2.§ (1) bekezdése szerint *ha a végrehajtást kérő az ügyvéd díjaként a díjmegállapodásban foglalt összeget kívánja az adósra áthárítani, az adóst terhelő ügyvédi díj összege a díjmegállapodásban foglalt összeg. A bíróság az ügyvédi díj összegét indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a végrehajtási kérelemben foglalt, illetőleg a végrehajtható okiratban feltüntetett főkövetelést, járulékot és költséget magában foglaló együttes összeggel (a továbbiakban: végrehajtási ügyérték).*

A végrehajtási eljárás megindítását megelőzően ha a végrehajtást kérő, tehát ha a megbízó és a jogi képviselő között díjmegállapodás jön létre, akkor az IM rendelet fenti rendelkezése alapján amennyiben a végrehajtást kérő az ügyvéd díjaként a díjmegállapodásban foglalt összeget kívánja az adósra áthárítani, az adóst terhelő ügyvédi munkadíj összege a díjmegállapodásban foglalt összeggel egyező mértékű lesz, melynek összegét csak a bíróság mérsékelheti, annak indokait is megjelölve.

Bírósági titkárként több esetben tapasztaltam, hogy a bíróság a végrehajtási lap 7/c. pontját, azaz az ügyvédi díj feltüntetésére szolgáló részét a végrehajtást kérő kérelemtől eltérően állította ki akként, hogy a végrehajtást kérő részére behajtandó ügyvédi díj összegét mérsékelte. A bíróság a végzése indokolásában kifejtette, hogy ugyan a végrehajtás elrendelése során nyilvánvalóan a 12/1994. (IX. 8.) IM rendelet szabályai alapján a végrehajtási ügyértéket kell alapul venni a jogi képviselőt megillető díj számításánál, azonban nem lehet figyelmen kívül hagyni a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet szabályait sem. Ezt alapul véve a bíróság több alkalommal a végrehajtási lapon feltüntetett végrehajtás elrendelésével járó költség vonatkozásában azt állapította meg, hogy annak összege nem áll arányban a jogi képviselő által elvégzett munkával.

A végrehajtási eljárás megindításakor csupán a végrehajtási lap kitöltése és annak bírósághoz történő

benyújtása a jogi képviselő feladata, ezért indokolt a jogi képviselő díjának mérséklése az IM rendelet szabályai alapján, annak indoka tekintetében analógia útján alkalmazandó a 32/2003. (VIII.22.) számú IM rendelet 2.§ (2) bekezdése. A fent kifejtettek szerint tehát figyelembe kell venni, hogy mekkora munkával jár a végrehajtási lap kibocsátása iránti kérelem előterjesztése mind a felhasznált időt, mind pedig annak bonyolultságát tekintve.

Több esetben előfordult az is, hogy a bíróságnak a végrehajtási ügyértéket pontosan meghatározva kellett megvizsgálnia az igényelt munkadíj összegét. Így például: ha havi 10.000,- Ft, illetve ehhez hasonló alacsony összegű gyermektartásdíj behajtását kéri a végrehajtást kérő, melynek egy évi összege 120.000,-Ft, melyhez ha hozzászámítjuk a hátralékos gyermektartásdíj összegét is, még az így kapott végrehajtási ügyérték sem minősül olyan jelentős összegűnek, mely alapot adna például 50.000,- Ft-os vagy több tízezer forintban meghatározott összegű munkadíj megállapítására. Ilyen esetekben is lehetőség van az ügyvédi díj mérséklésére.

Hangsúlyozandó, hogy a végrehajtható okirat kiállítása iránti kérelemben legfeljebb akkora összegű díj tüntethető fel, amely összeg a díjmegállapodásban szerepel. Ennél magasabb összeg feltüntetése esetén a bíróság hiánypótlás keretében köteles tisztázni az eltérés okát. Amennyiben annak indokát a végrehajtást kérő, illetőleg a jogi képviselője nem adja meg, a bíróság kizárólag a díjmegállapodásban szereplő összeget veheti figyelembe.

Összegezve tehát amennyiben a bíróság az ügyvédi díj mérséklése során kizárólag a végrehajtási ügyértékre lenne figyelemmel, akkor a jogi képviselő díjának megállapítására a díjmegállapodás hiánya miatt alkalmazandó szabályok alapján kerülhetne sor, és így a bíróság mérlegelési jogköre korlátozottabbá válna, melyre a jogalkotó szándéka valószínűleg nem irányulhatott.

A jogi képviselő díjának mérsékléséről a végrehajtást elrendelő bíróság a végrehajtható okirat kiállításával egyidejűleg dönt. A Vht. 213.§ (1) bekezdése alapján, ha a végrehajtási lapot, illetőleg a záradékot a bíróság eltérő tartalommal bocsátja ki, erről végzést hoz, a határozatát megküldi a végrehajtást kérő jogi képviselője részére, mely határozat ellen fellebbezésnek van helye.

Az az álláspont, mely szerint az eltérő tartalmú kiállításról az ügyvédi munkadíj tekintetében nem

kell végzést hoznia a bíróságnak, hanem csupán áthúzással kell kijavítania az összeget a végrehajtható okirat valamennyi példányán, véleményem szerint nem megfelelő. Amennyiben a bíróság csupán a kijavítást alkalmazná alakszerű végzés meghozatala helyett, a végrehajtást kérő fellebbezési joga csorbulna. A végrehajtási kérelmében ugyanis a végrehajtás elrendelésével járó költségek vonatkozásában is külön kérelmet terjesztett elő, mely kérelemtől a bíróság eltért, azonban az egyszerű kijavítás esetén a bíróság döntésével szemben nincs lehetősége jogorvoslattal élni.

Azt sem tartom megfelelő gyakorlatnak, ha a bíróság a végrehajtható okiraton áthúzással végez javítást, majd például a javított végrehajtási lap kézbesítését követően az ügyvédi munkadíj eltérő megállapítása tekintetében a végrehajtást kérő jogi képviselője kijavítás iránti kérelmet terjeszt elő, és a bíróság ezen kérelem elutasításáról rendelkezik fellebbezéssel megtámadható végzéssel, melyben indokát adja az eltérő kibocsátásnak. Azt gondolom, hogy a fenti gyakorlat túlzottan hosszadalmas, és teljesen felesleges költségeket okoz mind a bíróság, mind pedig a végrehajtást kérő részére.

2. A jogi képviselő díjazása díjmegállapodás hiányában

A Rendelet 2.§ (2) bekezdése értelmében díjmegállapodás érvényesítése hiányában, vagy ha a végrehajtást kérő ezt kéri, az adóst terhelő ügyvédi díjként a 3-7. § szerint munkadíjat, a 8. § szerint költségátalányt, a 9. § szerint készkiadást kell megállapítani. Ha a végrehajtás pénzfizetésre irányul, a munkadíjat és a költségátalányt a végrehajtási ügyérték alapulvételével kell megállapítani.

Díjmegállapodás előterjesztése hiányában a munkadíjat, a költségátalányt és a készkiadást az előzőeknek megfelelően a végrehajtást elrendelő bíróság állapítja meg.

A Rendelet 3.§-a főszabályként azt határozza meg, hogy a végrehajtás elrendelése (a végrehajtható okirat kiállítás) iránti kérelem munkadíja a végrehajtási ügyérték 1%-a, de legalább 4000 Ft.

A Rendelet 3/A.§-a rendelkezik az egyetemleges adóstársak esetén alkalmazandó eltérő szabályokról:

Ha a végrehajtást kérő ugyanazon határozat vagy okirat alapján, ugyanannak a követelésnek a végrehajtását több, egyetemlegesen kötelezett adóssal szemben egyidejűleg kéri, a végrehajtás elrendelése (a végrehajtható okirat kiállítás) iránti kérelem ügyvédi munkadíja az adósok számától függetlenül a 3. §-ban megjelölt összeg, és az egyik adóson felüli többi adósonként további 4000 Ft.

Az így megállapított összes ügyvédi munkadíj az adósokat egyenlő arányban terheli.

A Rendelet 4.§-a kimondja, ha a végrehajtás meghatározott cselekményre irányul, a végrehajtás elrendelése iránti kérelem munkadíja: 8000 Ft.

A költségátalány mértéke a Rendelet 8.§ (1)-(2) bekezdéseiben került szabályozásra:

8. § (1) Az ügyvédet költségátalányként megilleti a munkadíj 30%-a, de legalább 1500 Ft.

(2) Ha a végrehajtást kérő ugyanazon határozat vagy okirat alapján, ugyanannak a követelésnek a végrehajtását több, egyetemlegesen kötelezett adóssal szemben egyidejűleg kéri, a végrehajtás elrendelése (a végrehajtható okirat kiállítása) iránti kérelem elkészítéséért felszámítható költségátalány az adósok számától függetlenül az (1) bekezdésben megjelölt összeg, és az egyik adóson felüli többi adósonként további 1500 Ft. Az így megállapított összes költségátalány az adósokat egyenlő arányban terheli.

A felszámítható készkiadásokra vonatkozó szabályokat az alábbiak szerint rögzíti a Rendelet:

9. § (1) Az ügyvédet megilleti az az összeg, amely az eljárásában felmerült készkiadásainak - a postai, távbeszélő, utazási, szállás-, leírási, másolási és más hasonló költségeknek - a fedezésére szolgál.

(2) A készkiadásokat az ügyvéd által előterjesztett tételes kimutatás alapján kell megállapítani.

(3) Ha az ügyvéd a készkiadásokról nem terjesztett elő tételes kimutatást, a bíróság, illetőleg a bírósági végrehajtó (a továbbiakban: végrehajtó) a készkiadásokat a rendelkezésre álló adatok alapján állapítja meg.

Tapasztalataim szerint a fenti rendelkezések alkalmazása során nem merülnek fel jelentős problémák a gyakorlatban. A díjmegállapodás hiányában megállapított munkadíj, költségátalány és készkiadás felszámítása könnyen követhető, a végrehajtást kérők által is ellenőrizhető.

Hangsúlyozni csupán azt kívánom, hogy mind díjmegállapodás érvényesítése esetén, mind annak hiányában a jogi képviselőnek a készkiadás felszámítására a végrehajtás elrendelése során akkor van lehetősége, ha azokat részletezi és igazolja. Amennyiben ezt a kérelem benyújtásakor a végrehajtást

kérő, illetve a képviselője nem teszi meg, a bíróság a végzésében a fenti hiányok pótlására hívja fel. Ha a felhívásban foglaltaknak a jogi képviselő nem tesz eleget, az általa igényelt készkiadások megállapítását mellőzni kell, illetve a rendelkezésre álló adatok alapján kell azok összegét meghatározni.

II. A végrehajtás fogatosítása során felszámítható díjazás

A végrehajtás fogatosítása során alkalmazandó szabályokat a Rendelet 5-7.§-ai határozzák meg:

5.§ (1) A végrehajtás fogatosítása során egy adott végrehajtási cselekménynél való közreműködés munkadíja a végrehajtási ügyérték 1%-a, de legalább 4000 Ft.

(2) Ha az ügyvéd a végrehajtás fogatosítása során több végrehajtási cselekménynél működött közre, a munkadíj valamennyi közreműködésért együttesen a végrehajtási ügyérték 3%-át nem haladhatja meg. Ilyenkor is irányadó azonban az (1) bekezdésnek az a rendelkezése, amely szerint minden egyes végrehajtási cselekménynél való közreműködésért legalább 4000 Ft munkadíj jár.

6.§ Ha a végrehajtás meghatározott cselekményre irányul, a végrehajtás fogatosítása során egy adott végrehajtási cselekménynél való közreműködés munkadíja: 8000 Ft.

A bíróságoknak eltérő a gyakorlata a tekintetben, hogy az egyes végrehajtási cselekményekben való részvétel során mely esetekben jár a végrehajtást kérő jogi képviselője részére külön díjazás.

Álláspontom szerint a végrehajtási lapon feltüntetett a végrehajtás elrendelésével járó költség - összhangban a Rendelet 10.§ (1) bekezdésében foglaltakkal - nem csak a végrehajtási lap benyújtására, hanem a végrehajtás fogatosítása során az esetleges végrehajtótól való tájékoztatás kérésre, további kérelmek előterjesztésére, nyilatkozatok megtételére is kiterjed. Ezen kérelmeknek a bírósághoz vagy az ügyben eljáró végrehajtóhoz való benyújtása vagy a tájékoztatás-kérés nem éri el azt a szintet, amely alapján újabb munkadíj megállapítására lenne lehetőség.

Speciális szabályt tartalmaz a Rendelet 6.§-a a meghatározott cselekmények fogatosításának esetére. Véleményem szerint ilyenkor is az aktív részvételt lehet értékelni. Ha például: ingófoglásnál, vagy lakás kiürítése során, vagy karhatalom közreműködésének elrendelése esetében a végrehajtási cselekmények fogatosítása során részt vesz a jogi képviselő, akkor ez nyilvánvalóan

megalapozza az újabb, tehát a végrehajtás fogatosítása során felmerült ügyvédi munkadíjának az igényét.

A Rendelet az ügyvédi munkadíj megállapítására vonatkozóan a végrehajtás fogatosítása során is tartalmaz rendelkezéseket. A Rendelet 18/A.§-a értelmében *a munkadíjat, az esetleg felmerült készkiadást és költségátalányt az a végrehajtó állapítja meg, amelynek az eljárása során az ügyvédi munkadíj felmerült. Az ügyvéd részére a megállapított összeget bele kell foglalni a végrehajtási cselekményről készült jegyzőkönyvbe, illetőleg a végrehajtási eljárás során készített okiratba.*

A Rendelet további szabályként a következőket rögzíti:

7.§ (1) A végrehajtási eljárás során bármely jogorvoslat benyújtásáért járó munkadíj: 4000 Ft.

(2) A jogorvoslat alapján lefolytatott eljárásban való közreműködésért járó munkadíj: 4000 Ft.

A jogorvoslatok esetében azt fontos kiemelni, hogy az ügyvéd, illetőleg a jogi képviselő a végrehajtható okiratnak, a végrehajtási eljárás során hozott határozatnak és a végrehajtó intézkedésének az ügyvédi díj megállapítására vonatkozó része ellen azokkal a jogorvoslatokkal élhet, amelyek a Vht. szerint a végrehajtást kérő részére is nyitva állnak, a végrehajtást kérő és az adós az ügyvédi munkadíj megállapítására vonatkozó határozat, illetve intézkedés ellen a Vht. szerint élhet jogorvoslattal.

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (továbbiakban Vht.) korábban is idézett 213. § (1) bekezdése kimondja, *ha a bíróság a végrehajtást végzéssel rendelte el, vagy a végrehajtható okiratnak a kérelemtől eltérő kiállítás esetén az eltéréstől végzést hozott, a felek e végzés ellen fellebbezhetnek.*

A Vht. 224.§ (1) bekezdésnek értelmében *a végrehajtható okiratok és a végrehajtás során hozott bírósági határozatok kijavítására és kiegészítésére, a fellebbezés és más jogorvoslatok előterjesztésének határidejére, a határidők elmulasztása miatt benyújtható igazolásra, valamint általában a jogorvoslatokkal összefüggő egyéb eljárási kérdésekre a Pp. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.*

A Vht. a végrehajtás fogatosításával kapcsolatos jogorvoslatok körében szabályozza a végrehajtási

kifogás előterjesztésének lehetőségét is.

A Vht. 217.§ (1) bekezdése szerint a végrehajtónak a végrehajtási eljárás szabályait és a végrehajtási kifogást előterjesztő jogát vagy jogos érdekét lényegesen sértő intézkedése, illetőleg intézkedésének elmulasztása (a továbbiakban együtt: intézkedése) ellen a fél vagy más érdekelt végrehajtási kifogást (a továbbiakban: kifogás) terjeszthet elő a végrehajtást foganatosító bírósághoz.

A fenti szabályok tehát megfelelő garanciát jelentenek arra, ha a jogi képviselő akár a végrehajtás elrendelése, akár annak foganatosítása során a bíróság vagy a végrehajtó által megállapított díjjal nem ért egyet, az arról rendelkező végzés ellen fellebbezéssel, vagy azt tartalmazó végrehajtói jegyzőkönyvvel szemben, vagy a végrehajtó mulasztása miatt végrehajtási kifogással éljen.

Felhasznált jogszabályok:

- A bírósági végrehajtási eljárásban közreműködő jogi képviselő díjazásáról szóló 12/1994. (IX. 8.) számú IM rendelet
- A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) számú IM rendelet
- A Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
- A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény